

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національного університету

«Одеська юридична академія»,
професор

Олег ТОДОЩАК

05 2026 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
докторської дисертації Завальнюка Сергія Володимировича
на тему «Подолання прогалин в цивільному законодавстві України:
теорія і практика», подана на здобуття наукового ступеня доктора наук з
галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 12.00.03. – цивільне право та
цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право**

Рецензенти, призначені рішенням Вченої Ради Національного університету «Одеська юридична академія», а саме: доктор юридичних наук, професор, професор кафедри приватного права Національного університету «Одеська юридична академія», проректор Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України – **Мінченко Раїса Миколаївна**; доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія», член-кореспондент НАПрН України, заслужений юрист України – **Голубєва Неллі Юріївна**; доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу Національного університету «Одеська юридична академія» – **Андронов Ігор Володимирович**, розглянувши дисертацію та наукові публікації, у яких висвітлено основні наукові результати дисертації Завальнюка Сергія Володимировича, а також за результатами розширеного фахового семінару для апробації докторської дисертації, проведеного 29 травня 2026 року Протокол № 10, встановили наступне.

Обґрунтування вибору теми дослідження та зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Актуальність теми дослідження. Тематика цивілістичних досліджень на сучасному етапі розвитку правової науки характеризується значною різноманітністю та галузевою диференціацією, що зумовлено широтою предмета приватного права, який охоплює велику кількість правових інститутів. Кожен правовий інститут має власну специфіку, внутрішню логіку розвитку та притаманні йому проблеми правового забезпечення, що обумовлює активне зростання кількості спеціалізованих наукових досліджень, присвячених окремим аспектам їх правового регулювання. Водночас така тематична різноманітність цивілістичної науки, попри її наукову цінність, нерідко зумовлює фрагментарне осмислення цивільного законодавства як цілісної системи, у межах якої окремі інститути перебувають у тісному взаємозв'язку та взаємній зумовленості. У результаті недостатньо дослідженими залишаються системні проблеми цивільного права, зокрема питання повноти та якості законодавчого регулювання, внутрішньої узгодженості нормативних приписів, а також наявності прогалин у цивільному законодавстві, які можуть виникати як у межах окремих інститутів, так і на стику між ними.

Актуальність проблеми подолання прогалин у цивільному законодавстві посилюється з огляду на динамічний розвиток цивільних правовідносин, зумовлений економічними трансформаціями, цифровізацією, глобалізацією цивільного обороту та ускладненням майнових і зобов'язальних зв'язків між учасниками приватноправових відносин. Такі процеси об'єктивно випереджають законодавче регулювання та спричиняють появу нових правових ситуацій, які не завжди своєчасно й належним чином відображаються у чинних нормативно-правових актах. Унаслідок цього у системі цивільного законодавства формуються зони нормативної невизначеності, що проявляються у відсутності необхідних правових приписів або їх фрагментарності.

Крім того, прогалини у цивільному законодавстві можуть бути наслідком несистемного нормотворчого підходу, за якого законодавчі зміни вносяться вибірково, з орієнтацією на врегулювання окремих інститутів цивільного права без належного урахування їх взаємозв'язку з іншими елементами правової

системи. Така ситуація є характерною для періодів активного реформування цивільного законодавства, зокрема в умовах його рекодифікації та гармонізації з європейськими правовими стандартами, що, поряд із позитивними зрушеннями, породжує нові прогалини або загострює вже наявні.

У зв'язку з цим проблема прогалин у цивільному законодавстві постає як системна та багатоаспектна, що безпосередньо впливає на ефективність правового регулювання, можливість реалізації та захисту цивільних прав і законних інтересів учасників приватноправових відносин. Зазначене зумовлює об'єктивну необхідність комплексного наукового дослідження природи прогалин у цивільному законодавстві, причин їх виникнення, форм прояву та механізмів подолання, що й визначає актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

Актуальність теми зумовлена також практичними потребами. У правозастосовній діяльності досить часто мають місце ситуації відсутності необхідного нормативного припису для врегулювання конкретних цивільних відносин. Суди та інші органи вимушені вирішувати такі справи за умов законодавчої неврегульованості. Такі прогалини зумовлюють стан правової невизначеності та підвищують ризики неналежної реалізації й судового захисту суб'єктивних цивільних прав громадян. Усвідомлюючи системний характер цієї проблеми, законодавець ініціював і послідовно здійснює процес рекодифікації цивільного законодавства, спрямований на подолання виявлених нормативних прогалин, оновлення концептуальних засад приватноправового регулювання та комплексну модернізацію положень Цивільного кодексу України з урахуванням сучасних соціально-економічних викликів.

Сучасні суспільні виклики – інтеграція України до правової системи ЄС та дія воєнного стану – підсилюють значущість дослідження механізмів подолання прогалин. Євроінтеграція вимагає приведення цивільного законодавства у відповідність до європейських стандартів, заповнення законодавчих прогалин відповідно до практики Європейського суду з прав людини. Воєнні та кризові обставини, своєю чергою, генерують нові правовідносини (захист вимушених переселенців, волонтерська діяльність, спеціальні режими власності тощо), які

не завжди передбачені законодавцем. В умовах адаптації законодавства до права ЄС і необхідності забезпечення стабільності правопорядку навіть у кризових ситуаціях держава повинна своєчасно виявляти та заповнювати законодавчі прогалини, аби гарантувати верховенство права і захист прав людини навіть у нестандартних ситуаціях.

Отже, обрана тема є на часі, оскільки спрямована на підвищення цілісності та ефективності цивільно-правового регулювання в сучасних умовах. Наведені положення зумовили підстави для обрання зазначеної теми дослідження, її теоретичну і практичну актуальність.

Дослідження заповнює важливу наукову нішу: в українській правовій науці питання подолання прогалин у цивільному законодавстві ще не отримало комплексного висвітлення, хоча фрагментарно розглядалося низкою вчених. Нагальна потреба полягає у виробленні сучасних підходів до розуміння природи прогалин, методів їх подолання та вдосконалення законодавчої техніки, що й обумовлює актуальність цього дисертаційного дослідження.

Концептуальні засади дослідження було сформовано на підставі аналізу наукових ідей таких зарубіжних авторів як: Крістофер Вульф (Christopher Wolfe), Вільям Блекстон (William Blackstone), Сьюзен Глейзбрук (Susan Glazebrook), Ендрю Берроуз (Andrew Burrows), Ганс Кельзен (Hans Kelsen), Брайан З. Таманаха (Brian Z. Tamanaha), Ернст Цительман (Ernst Zitelmann) та інші.

Доктринальну базу дослідження подолання прогалин в цивільному законодавстві України складають наукові праці вчених, які є представниками науки загальнотеоретичної юриспруденції, цивільного процесу, цивільного права та інших галузей приватного права. Тематика досліджень подолання прогалин в цивільному законодавстві України недостатньо широко представлена у роботах *вітчизняних* науковців, проте можна виокремити ряд вчених, що у своїх наукових працях досліджували окремі аспекти цієї теми. Серед них можна зазначити наукові праці: В. Акімов, В. Антошкіна, О. Берназюк, С. Галкевич, М. Гудима-Підвербецька, О. Дашковська, І. Діковська, А. Довгерт, А. Дрішлюк, Н. Дроздович, В. Дудченко, Ю. Євтошук, В. Забигайло, О. Калашник, Т. Капцова, В. Карабань, Т. Карнаух, С. Клім, О. Колісник, О. Колотова, П. Комар, В.

Косович, А. Коструба, Ю. Котвяковський, І. Кравченко, В. Кройтор, Н. Кузнєцова, М. Курило, К. Легких, Р. Майданик, Ю. Матат, Е. Мічурін, Д. Новіков, В. Орзіх, О. Петришин, О. Печений, Є. Піддубко, О. Підопригора, С. Погребняк, С. Погрібний, Т. Подковенко, П. Рабінович, Р. Римарчук, В. Риндюк, Я. Романюк, А. Сендецькій, І. Сенюта, І. Спасибо-Фатєєва, Н. Стефанишин, Р. Стефанчук, В. Тарануха, О. Тарнопольська, Г. Тимченко, Б. Фасій, Є. Харитонов, О. Харитонova, Т. Чепульченко, Т. Шевченко, С. Шевчук, Т. Юзько, І. Якубівський, О. Ярошенко, Д. Ясинок.

Водночас праці зазначених вчених не вичерпують багатогранної проблематики подолання прогалин в цивільному законодавстві України.

Важливе значення для всебічного розкриття предмета дослідження мали дисертаційні дослідження О. Колотової «Прогалини у праві та шляхи їх подолання» (2010 р.), Ю. Матата «Прогалини в законодавстві та засоби їх подолання в юридичній практиці» (2013 р.).

Серед робіт цивільно-правового напрямку щодо подолання прогалин у цивільному законодавстві України слід назвати такі дисертаційні дослідження як: С. Клім «Аналогія закону у цивільному праві України» (2012 р.), С. Завальнюк «Аналогія права за цивільним законодавством України» (2015), О. Калашник. «Прогалини в цивільному процесуальному праві та їх усунення» (2016), Б. Фасій «Субсидіарне застосування норм цивільного законодавства в Україні: теорія та практика» (2017 р.).

Утім, цілісне системне дослідження проблематики подолання прогалин у цивільному законодавстві України наразі відсутнє, адже більшість дисертаційних робіт мають або ж загально-теоретичне спрямування, або ж присвячені висвітленню лише певних аспектів подолання прогалин у цивільному законодавстві.

Таким чином, актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлюється необхідністю розвитку теорії цивільного права щодо поняття, умов, видів подолання прогалин у цивільному законодавстві України, а також удосконалення чинного законодавства та правозастосовної практики в цій сфері.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано в рамках наукових досліджень Національного університету «Одеська юридична академія» в контексті теми «Соціально-політична стабільність в період воєнних та поствоєнних трансформацій: правові, економічні, гуманітарні, інноваційно-технічні можливості в цифрову еру» на 2026–2030 роки (державний реєстраційний номер 0126U000107), а також у рамках плану науково-дослідної роботи кафедри приватного права Національного університету «Одеська юридична академія» тема «Проблеми захисту прав приватної особи в умовах війни та відбудови країни» на період січень 2026 – грудень 2026 рр.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є комплексне теоретико-методологічне обґрунтування явища прогалин у цивільному законодавстві України та розроблення практичних підходів до їх подолання. Це передбачає систематизацію наукових поглядів щодо природи правових прогалин, способів їх виявлення і заповнення, а також формулювання рекомендацій для вдосконалення законодавства і правозастосування.

Для досягнення зазначеної мети були визначені такі завдання:

простежити еволюцію уявлень та розуміння правових прогалин як правового явища в історичному вимірі – від античної правової думки та римського права до сучасних цивілістичних концепцій;

проаналізувати та систематизувати основні концептуальні підходи до розуміння прогалин у цивільному законодавстві, що склалися в межах різних наукових шкіл і правових традицій та обґрунтувати методологічну модель дисертаційного дослідження;

здійснити критичний аналіз сучасних наукових досліджень проблематики прогалин у цивільному законодавстві України, виявивши рівень її розробленості та дискусійні аспекти;

оцінити сучасний стан цивільного законодавства України з позицій повноти та ефективності нормативно-правового регулювання суспільних відносин та активізації законотворчої діяльності, а також впливу інтенсивної законотворчої діяльності на виникнення прогалин;

виявити та систематизувати об'єктивні й суб'єктивні чинники виникнення прогалин у цивільному законодавстві, з урахуванням особливостей розвитку цивільно-правових відносин;

узагальнити види прогалин у цивільному законодавстві та обґрунтувати критерії їх класифікації;

висвітлити проблематику тлумачення цивільно-правового законодавства як способу подолання прогалин в цивільному законодавстві;

проаналізувати умови та межі допустимості застосування аналогії закону й аналогії права як способів подолання прогалин у цивільному законодавстві України;

дослідити субсидіарне застосування норм цивільного законодавства як доктринальний та практичний інструмент подолання прогалин;

визначити потенціал інституту медіації як альтернативного приватноправового механізму адаптації цивільного права до прогалин;

дослідити вплив рішень Європейського суду з прав людини на подолання прогалин у цивільному законодавстві України, зокрема через формування стандартів правової визначеності, пропорційності та ефективного захисту цивільних прав;

проаналізувати роль судової практики у подоланні прогалин у цивільному законодавстві України;

визначити місце та функціональну роль Верховного Суду в системі подолання прогалин у цивільному законодавстві України, з урахуванням його повноважень щодо забезпечення єдності судової практики та формування обов'язкових правових позицій;

дослідити роль Конституційного Суду України у механізмі усунення та подолання прогалин у законодавстві, зокрема через конституційне тлумачення, визнання норм неконституційними та формування обов'язкових правових орієнтирів для цивільно-правового регулювання;

сформулювати авторську концепцію шляхів подолання прогалин у цивільному законодавстві України, з урахуванням доктринальних, правозастосовних і законодавчих аспектів.

Об'єктом дослідження є цивільне законодавство України як цілісна система нормативно-правових актів, а також сукупність відносин, що регулюються цією системою, в аспекті наявності у ній прогалин та процесів їхнього усунення.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади подолання прогалин у цивільному законодавстві України.

Зокрема, у фокусі знаходяться способи виявлення та заповнення прогалин, механізми їх усунення (як на рівні правотворчості, так і правозастосування), а також науково-методичні підходи до вдосконалення цивільного законодавства з метою мінімізації правових прогалин. Предмет включає аналіз існуючих доктринальних рішень і практичного досвіду щодо інструментарію подолання прогалин у цивільному праві України, охоплюючи такі компоненти як юридичне тлумачення, аналогія закону і права, субсидіарне застосування норм, судова практика та інші засоби, що забезпечують цілісність правового регулювання.

Методи дослідження обумовлюються предметом, метою та завданням дисертаційного дослідження. **Методологічною основою дисертаційного дослідження** є інтегративний тип праворозуміння, відповідно до якого право розглядається як цілісне соціально-нормативне явище, що включає не лише систему правових норм, закріплених у законодавстві, а й засади права, судову практику, доктрину та правосвідомість. Застосування інтегративного підходу дозволяє розглядати прогалини у цивільному законодавстві не лише як технічний дефект нормотворчості, а як закономірний результат динаміки цивільних правовідносин, обмеженості законодавчого передбачення та складності приватноправового регулювання.

У межах інтегративної методології домінуюче значення має природно-правовий (ціннісно-орієнтований) підхід, який забезпечує дослідження прогалин крізь призму загальних принципів цивільного права – справедливості, добросовісності, розумності, рівності учасників цивільних правовідносин. Саме ці принципи набувають особливого методологічного значення у ситуаціях нормативної неповноти, коли відсутній прямий припис закону, а правозастосовувач змушений звертатися до аналогії права, суддівського розсуду

або інших позанормативних засобів подолання прогалин. Такий підхід дозволяє забезпечити баланс між формальною визначеністю права та потребами справедливого вирішення конкретних цивільно-правових ситуацій.

Водночас у дослідженні використовується нормативістський підхід як головний інструментальний елемент методології, що полягає в аналізі прогалин у межах системи чинних актів цивільного законодавства України. Застосування цього підходу дозволяє виявити конкретні випадки відсутності нормативних приписів, дослідити структуру цивільно-правових норм, встановити зв'язки між окремими інститутами цивільного права та оцінити рівень системності законодавчого регулювання. При цьому нормативістський підхід не абсолютизується, а поєднується з іншими методологічними рівнями, що унеможливорює ототожнення права виключно з текстом закону.

Важливе місце в методології дослідження займає соціологічний підхід, який дозволяє врахувати вплив реальних суспільних процесів, економічних і соціальних трансформацій, а також практики правозастосування на виникнення та прояв прогалин у цивільному законодавстві. Прогалини розглядаються як результат невідповідності між нормативною моделлю регулювання та фактичними умовами розвитку цивільних правовідносин, що зумовлює необхідність їх подолання не лише шляхом законодавчих змін, а й за допомогою судової практики та альтернативних механізмів врегулювання спорів.

Для досягнення поставленої мети використано також комплекс сучасних загальнонаукових та спеціальних методів, що забезпечило всебічне і достовірне опрацювання теми.

Із застосуванням *діалектичного методу пізнання* прогалини у цивільному законодавстві осмислюються як динамічне правове явище, що формується та розвивається в ході поступального розвитку суспільних відносин і відповідної еволюції права, відображаючи взаємозумовленість нормативного регулювання та соціальних змін (розділи 1-4).

Історичний метод застосовано для простеження еволюції наукових поглядів на природу правових прогалин та способи їх подолання (від античної правової думки та римського права до сучасних доктринальних підходів), що

дало змогу зрозуміти витoki сучасних доктрин прогалин у законодавстві (розділ 1., підрозділ 1.1, підрозділ 1.2.).

Порівняльно-правовий метод застосовано для аналізу базових підходів, притаманних різним правовим сім'ям, до подолання та заповнення прогалин у правовому регулюванні, що дало змогу виявити спільні та відмінні риси відповідних механізмів і оцінити можливості їх адаптації у вітчизняній цивілістичній практиці (розділ 1., підрозділ 1.2.). Також порівняльно-правовий метод допоміг визначити спільні тенденції подолання прогалин у різних правових сім'ях.

Формально-юридичний (догматичний) метод використано для інтерпретації положень чинного законодавства України та офіційних роз'яснень судової практики, що дало змогу уточнити зміст і межі дії нормативних приписів, виявити внутрішні суперечності, колізії та прогалини у тексті законів, а також оцінити їх вплив на ефективність правозастосування (розділи 1-4).

Системно-структурний метод дав змогу розглянути цивільне законодавство як цілісну систему, виявити внутрішні зв'язки між її елементами та визначити місце кожної виявленої прогалини в системі (зокрема, чи є вона наслідком відсутності норми, прогалиною на стику актів, технічною помилкою тощо) (розділ 2, підрозділи 2.1., 2.2., 2.3.).

Герменевтичний метод дав змогу здійснити тлумачення положень як вітчизняного так і зарубіжного законодавства та проаналізувати наукову літературу (розділи 1-4).

Логіко-нормативний метод дозволив на основі аналізу правової бази та правозастосовної практики, виявити недоліки у законодавстві та проблеми у правозастосуванні, а також запропонувати шляхи їх вирішення (розділ 4, підрозділ 4.5.).

Окрім цього, використовувалися методи *аналізу і синтезу, індукції і дедукції* – при опрацюванні наукової літератури, судових рішень, законодавчих матеріалів для формулювання узагальнень і висновків.

В цілому дослідження проведено на міждисциплінарних засадах із врахуванням аксіологічного, нормативного та соціологічного підходів до

проблеми прогалин, що забезпечило всебічність аналізу і обґрунтованість отриманих результатів.

Теоретичною основою дисертаційного дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних науковців з теорії права, цивільного права, цивільно-процесуального права та інших юридичних наук.

Нормативну основу дослідження становлять зарубіжні та вітчизняні пам'ятки цивільного права, міжнародні договори, ратифіковані Верховною Радою України, акти чинного законодавства України та деяких зарубіжних держав.

Емпіричну базу дисертаційного дослідження становлять рішення Європейського суду з прав людини, рішення вітчизняних судів різних інстанцій, офіційні звіти, доповіді та статистичні дані органів державної влади.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розв'язанні важливого наукового завдання – виробленні цілісного підходу до подолання прогалин у цивільному законодавстві України на основі сучасних доктрин і практики. Основні нові положення, отримані в дисертації, полягають у наступному:

уперше:

на основі теоретичного аналізу сучасних наукових праць здійснено комплексне теоретико-практичне дослідження проблеми прогалин у цивільному законодавстві України та актуальних способів їх подолання. Теоретичною основою дисертаційного дослідження виступає інтегративний тип праворозуміння, в межах якого право розглядається як соціально-нормативне явище, що включає норми закону, принципи права, судову практику та правосвідомість;

встановлено, що у приватному праві набуває поширення підхід, за яким наявність прогалин у законодавстві розглядається не тільки як негатив, але і як спосіб надати сторонам більшу свободу дій. На основі критичного аналізу правової доктрини сформовано науковий підхід до прогалин у цивільному законодавстві, який враховує позитивні аспекти обмеженого нормативного

втручання та водночас наголошує на необхідності механізмів захисту цивільних прав в умовах неповного законодавчого регулювання;

системно представлено чинники виникнення прогалин, їх історичну природу та об'єктивно-суб'єктивний вплив на формування окремих видів прогалин у чинному законодавстві, доктринальні способи їх подолання і роль судових інституцій у цьому процесі;

надано комплексну характеристику сучасному цивільному законодавству України та оцінку нинішній рекодифікації Цивільного кодексу в контексті гармонізації правового регулювання приватних відносин;

обґрунтовано роль інституційної взаємодії законодавчої та судової влади як ключового фактора успішної рекодифікації, спрямованої на усунення та подолання правових прогалин у цивільному законодавстві;

досліджено потенціал медіації як альтернативного способу подолання прогалин у цивільному праві та доведено, що медіація як альтернативний спосіб врегулювання спорів широко застосовується у цивільному законодавстві;

обґрунтовано потенціал інституту медіації у сфері приватного права: доведено, що медіація може виконувати допоміжну регулятивну функцію там, де відсутні чіткі законодавчі норми. Зокрема, показано, що досягнення сторонами примирення за участі медіатора фактично заповнює прогалину, дозволяючи врегулювати спір без звернення до суду, коли пряма норма права відсутня. Такий підхід до вирішення спорів розглядається як спосіб «саморегуляції» учасників цивільних відносин, що доповнює традиційні юридичні механізми і вперше вводиться в науковий обіг саме в контексті проблеми прогалин у законодавстві;

надано авторську дефініцію ключового поняття. Прогалина у цивільному законодавстві – це об'єктивно або суб'єктивно зумовлена відсутність у системі чинних актів цивільного законодавства норми (або її істотного елемента), необхідної для належного регулювання певних цивільних правовідносин, унаслідок чого ускладнюється або унеможлиблюється здійснення чи захист цивільних прав та законних інтересів, що зумовлює потребу застосування спеціальних доктринальних або правозастосовних способів її подолання. Таке

визначення уточнює існуючі в доктрині підходи та акцентує на критеріях юридичної необхідності норми й наслідках її відсутності;

удосконалено:

понятійно-категорійний апарат та окремі наукові положення теорії прогалин у цивільному законодавстві; уточнено дефініції. Зокрема, запропоновано більш точне трактування категорії «повнота цивільно-правового регулювання» – як динамічної характеристики, що визначається не лише обсягом законодавчих приписів, але й здатністю цивільного права адаптуватися до нових суспільних викликів через доктринальні та судові механізми;

розуміння того, що судова правотворчість є функціональною характеристикою судової практики, яка активізується в особливих ситуаціях. Вона виникає тоді, коли суд фактично розвиває право в межах його духу і конституційних принципів, залишаючись у рамках здійснення правосуддя. Судова практика та судова правотворчість виступають взаємопов'язаними, але не тотожними явищами: по-перше, судова практика є ширшим поняттям, яке охоплює всю сукупність рішень, в тому числі й ті, що не містять правотворчих елементів; судова правотворчість – це окрема форма вираження судової практики, яка виникає в ситуаціях прогалин, колізій або необхідності творчого тлумачення права;

класифікацію прогалин – запропоновано універсальні підходи до класифікації, які поєднують різноманітні критерії (прогалини зумовлені специфікою різних джерел права; за можливістю подолання у правозастосуванні виокремлюють; за сферою дії; залежно від наявності чи відсутності умислу правотворчого суб'єкта; за природою виникнення прогалини; залежно від ступеня урегульованості; за часом виникнення; за джерелами виявлення; залежно від суб'єктивного сприйняття суб'єктом правозастосування; за способом усунення та подолання прогалин у цивільному законодавстві). Такий оновлений підхід сприяє уніфікації ознак прогалин для всієї системи права. Зроблено висновок про те, що класифікація прогалин у праві являє собою не лише теоретичний аспект юридичної науки, але й важливий практичний інструмент для вдосконалення законодавчої бази та забезпечення ефективного

правозастосування. Реальні прогалини вимагають чіткого механізму подолання/усунення – через аналогію або нову нормотворчість, тоді як уявні можуть бути усунуті належним тлумаченням ;

науково-методичні рекомендації щодо застосування аналогії закону та аналогії права у цивільно-правових випадках. З метою уникнення підміни цього інституту розширеним тлумаченням запропоновано чіткі межі і умови використання аналогії при заповненні прогалин. Конкретизовано умови та межі застосування аналогії закону у цивільно-правових відносинах. Доведено, що аналогія закону може бути застосована за сукупності таких умов: відносини, що розглядаються, не врегульовані жодною нормою цивільного законодавства; існує норма, яка регулює подібні (аналогічні за змістом) відносини; застосування цієї норми не суперечить суті цивільних відносин, що розглядаються, та загальним засадам права. Наголошено, що при використанні аналогії закону слід враховувати межі імперативних приписів і цільове призначення правової норми-аналога, аби не виходити за рамки волі законодавця. Обґрунтовано доцільність використання аналогії права як виняткового способу подолання прогалин. Показано, що коли конкретна правова норма, придатна для аналогії відсутня, суд (або інший правозастосовний орган) вирішує справу на підставі загальних засад і принципів цивільного законодавства. До таких засад віднесено принципи справедливості, добросовісності, розумності, свободи договору, неприпустимості зловживання правом тощо. Застосування аналогії права дозволяє забезпечити справедливе та обґрунтоване вирішення правового спору за відсутності прямих норм, відображаючи дух і загальні засади цивільного права;

уявлення про конкретні сфери цивільно-правового регулювання, де законодавчі прогалини є найбільш проблемними. Зокрема, звернено увагу на новітні та комплексні сфери, де розвиток суспільних відносин випереджає нормотворчість, внаслідок чого відсутність належних норм ускладнює захист прав. Прикладом є окремі аспекти цифрових відносин, біоетики, використання нових технологій у цивільному обороті тощо. Встановлено, що в таких випадках правозастосовники змушені покладатися на загальні норми та принципи, що

підкреслює нагальну потребу в оперативному нормативному доповненні відповідних інститутів цивільного права;

розроблено критерії, коли суд може вдатися до аналогії (вичерпність спроб тлумачення, відсутність спеціальної норми, наявність подібних правовідносин, які врегульовано нормою) та коли слід застосувати саме аналогію права (у разі принципової новизни ситуації);

наголошено, що суддя повинен передусім розрізняти, де завершується тлумачення і починається правотворчість за аналогією. Запропоновані уточнення підвищують ефективність і правомірність використання аналогії в українській судовій практиці, що поглиблює існуючі доктринальні підходи.

набули подальшого розвитку:

теза, що суди повинні оперативно заповнювати прогалини засобами тлумачення і аналогії в межах права, а законодавець – своєчасно реагувати на сигнали судової практики, вносячи відповідні зміни до законів;

положення щодо ролі судової практики у системі джерел цивільного права та механізмі подолання прогалин;

проаналізовано практику Верховного Суду і окреслено її значення для формування однаковості правозастосування. Зроблено висновок, що правові висновки Верховного Суду фактично виконують прецедентну функцію, заповнюючи пробіли регулювання і скеровуючи практику нижчих судів до прийняття законодавчих змін;

ідея, що рішення і висновки Конституційного Суду України відіграють важливу роль, усуваючи нормативні прогалини шляхом визнання неконституційними неякісних норм та офіційного тлумачення Конституції;

наукові підходи до визначення меж судового нормотворення: підтверджено, що судова влада може творчо розвивати право лише в межах принципів і духу закону, не виходячи за конституційні рамки, і такі дії є легітимними та необхідними для забезпечення справедливості;

концептуальні засади вдосконалення цивільного законодавства, спрямовані на вдосконалення цивільного законодавства України, попередження виникнення прогалин та ефективне вирішення існуючих прогалин, до яких

віднесено: інституціоналізацію єдиних стандартів законодавчої техніки; інституційне залучення правової доктрини до правотворчості; оперативне усунення виявлених прогалин шляхом правотворчості; адаптація цивільного законодавства до цифрової економіки; використання зарубіжного досвіду кодифікації та оновлення цивільного законодавства; забезпечення єдності судової практики у подоланні прогалин.

У роботі запропоновано систему заходів для підвищення якості нормотворення: від впровадження системного підходу при підготовці законопроектів до проведення комплексної експертизи проектів законів на узгодженість і повноту регулювання, дотримання правил законодавчої техніки та уніфікації термінології.

Практичне значення одержаних результатів. Дисертація має теоретико-прикладний характер, викладені в ній висновки та пропозиції можуть бути використані:

у правотворчій діяльності – з метою вдосконалення законодавства та підвищення ефективності законодавчої практики в контексті правозастосування;

у науково-дослідній діяльності – з метою вдосконалення та подальшого розвитку загальнотеоретичних уявлень про категорії «прогалина у законодавстві», «аналогія закону», «аналогія права», «субсидіарне застосування правових норм», «судова практика», «судова правотворчість» в теорії права та галузевих юридичних науках;

у правозастосовній діяльності – результати дослідження надають методичну базу суддям, юристам-практикам при вирішенні конкретних справ за відсутності прямої норми. Чітко розмежовані алгоритми застосування тлумачення і аналогії дозволять обрати правильний шлях заповнення прогалини, не виходячи за межі законності. Висновки щодо застосування практики ЄСПЛ та правових позицій Верховного Суду допоможуть суддям нижчих інстанцій аргументовано враховувати ці джерела при розгляді справ, забезпечуючи єдність і відповідність національної практики європейським стандартам. Рекомендації щодо використання медіації можуть бути впроваджені в діяльність центрів з надання досудових послуг та сприяти розвантаженню судів шляхом

добровільного врегулювання спорів у випадках, коли законодавство не дає однозначної відповіді;

у навчальному процесі – під час викладання та вивчення курсів «Цивільне право», «Цивільний процес», «Сучасні питання цивілістики і методологія їх дослідження», «Сучасні проблеми цивільного права та цивільно-процесуального права», «Цивільне право: теорія та практика», «Цивільне право в сучасних умовах», «Управління конфліктами», «Актуальні питання адаптації цивільного законодавства України до права ЄС», «Актуальні питання оновлення цивільного законодавства України» та інших спеціальних курсів, які відображають проблематику подолання прогалин у законодавстві, а також при підготовленні відповідних посібників, підручників, науково-практичних коментарів тощо.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження виконано автором самостійно. Наукові результати і висновки отримані дисертантом на підставі особистих досліджень. Особистий внесок у публікації, виконані у співавторстві, вказано у списку праць, опублікованих за темою дисертації.

У статті «The analogy of statute and the analogy of law as doctrinal instruments for legal response to economic challenges» (*Baltic Journal of Economic Studies*. 2025, Vol. 11, № 3. Р. 117-123.) автором досліджено правову природу аналогії закону та аналогії права як доктринальних інструментів подолання прогалин у законодавстві, визначено межі допустимості їх застосування в умовах сучасних економічних викликів та обґрунтовано значення цих інструментів для забезпечення гнучкого правового регулювання нових форм економічної діяльності в українській правовій системі.

У статті «Mediation as a tool for addressing gaps in civil legislation amid economic transformation» (*Baltic Journal of Economic Studies*. 2025, Vol. 11, № 4. Р.18-30.) автором досліджено правові засади та механізми застосування медіації як інструменту подолання прогалин у цивільному законодавстві України в умовах економічної трансформації, проаналізовано чинне законодавство і судову практику та сформульовано пропозиції щодо вдосконалення правозастосовної діяльності у сфері врегулювання економічних спорів.

У статті «Compromise agreements as a tool for judicial proceedings in old polish-lithuanian commonwealth (based on judicial materials of the ruthenian voivodeship in the 17th – 18th centuries)» (*East european historical bulletin*. 2025. Issue 37, P. 17–24) автором досліджено правову природу та процесуальні засади функціонування мирових (полюбовних) судів у судочинстві Давньої Речі Посполитої, здійснено аналіз практики укладення мирових угод на теренах Руського воєводства у XVII–XVIII ст. та виявлено їх значення як альтернативного механізму вирішення цивільних і кримінальних спорів.

Апробація результатів дослідження. Висновки і положення дисертаційного дослідження обговорювалися на кафедрі приватного права Національного університету «Одеська юридична академія».

За темою наукової розвідки було представлено доповідь на засіданні Південного регіонального центру Національної академії правових наук України, за результатами якої отримана позитивна оцінка проведеної роботи та отриманих наукових результатів.

Теоретичні висновки, сформульовані в дисертації, доповідались та обговорювалися на науково-практичних конференціях, наукових симпозіумах та засіданнях круглих столів: «Актуальні проблеми захисту права власності» (м. Одеса, 17 червня 2016 року); «Рекодифікація цивільного законодавства України і система права України в контексті євроінтеграційних процесів» (м. Одеса, 8-9 листопада 2019 року); «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 15 трав. 2020 року); «Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Запоріжжя, 22- 23 травня 2020 року), «Сучасна цивілістика: XV Міжнародна науково-практична конференція (м. Одеса, 22 травня 2020 року), «Сучасний вимір держави і права» (м. Львів, 15-16 травня 2020 року), «Сучасні проблеми розвитку державності та напрями їх вирішення через призму правотворчої діяльності» (м. Харків, 15-16 травня 2020 року), «Римське право і сучасність. Кодифікація та рекодифікація цивільного законодавства в Україні: досвід і перспективи» (м. Одеса, 25 черв. 2021 року), «Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття» (м. Одеса, 17 червня 2022 року), «Європейські орієнтири

розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів» (Одеса, 26 квітня 2024 року), «Одеські грудневі цивілістичні читання: приватне право, як концепт в умовах війни: людський вимір» (м. Одеса, 12 грудня 2024 року).

Публікації. Основні теоретичні та практичні положення й пропозиції дисертаційного дослідження викладено в 32 наукових працях, з яких 21 статті опублікованих у фахових наукових українських і зарубіжних виданнях, а також у тезах 11 доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці у наукових фахових виданнях України з юридичних наук, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Завальнюк, С.В. Співвідношення аналогії права і аналогії закону в цивільному праві України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2015. Вип. 16. Том 2. С. 18-21.

2. Завальнюк С.В. Співвідношення аналогії права і субсидіарного застосування норм цивільного права. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 4. С. 119- 122.

3. Завальнюк, С.В. Співвідношення аналогії права та поширювального тлумачення норм права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2015. Вип. 35. Том 1. С. 18-21.

4. Завальнюк С.В. Особливості застосування аналогії права за цивільним законодавством зарубіжних країн. *Часопис цивілістики*. 2016. №20. С.166- 170.

5. Завальнюк С. В. Проблемні питання розписки, виданої за позиковими зобов'язаннями, які виникли з договору, що укладений в усній формі. *Юридичний вісник*. 2016. Вип. 1. С. 103–106.

6. Завальнюк С.В. Проблематика співвідношення понять прогалини в цивільному законодавстві та прогалини в цивільному праві. *Науковий вісник публічного та приватного права : Збірник наукових праць*. 2019. Вип. 5. Т. 2. С. 36-41.

7. Завальнюк С.В. Осмислення проблематики ролі, місця і значення прогалин у цивільному законодавстві в парадигмі регулювання цивільних правовідносин. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 1. С.38-39.

8. Завальнюк С. В. Проблематика співвідношення понять «прогалини в цивільному законодавстві» та «прогалини в цивільному праві». *Правова позиція*. 2020. № 2 (27). С. 88-92.
URL: <https://www.legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/2/17.pdf>

9. Завальнюк С.В. Прогалинність як характерна ознака цивільного законодавства *Прикарпатський юридичний вісник*. №3 (32). 2020. С. 12-15.
URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/5.pdf

10. Завальнюк С.В. Класифікації і види прогалин у цивільному законодавстві. *Часопис цивілістики*. 2020. №36. С. 11-17.

11. Завальнюк С. В. Класифікація поділу прогалин у цивільному законодавстві на види в залежності від ступеня урегульованості правовідносин цивільним законодавством. *Часопис цивілістики*. 2020. № 37. С. 21-25.
URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a5d15822-cc0b-4b88-9a00-4d101918b6ed/content>

12. Завальнюк С.В. Історичний аспект розвитку осмислення значення прогалин у цивільному законодавстві. *Науковий вісник публічного та приватного права : Збірник наукових праць*. 2021. Вип. 1. С. 15-19.
URL: <http://nvppp.in.ua/vip/2021/1/5.pdf>

13. Завальнюк С.В. Прогалини в цивільному законодавстві в умовах сучасних викликів: на прикладі розвитку інституту медіації. *Право і суспільство*. 2024. Т. 2, № 1. С. 427–432.
URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/1_2024/part_2/66.pdf

14. Завальнюк С.В. Прогалини у цивільному законодавстві: до питання класифікації *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 735–737.
URL: http://www.lsej.org.ua/4_2024/178.pdf.

15. Завальнюк С. В. Судова правотворчість та її межі в аспекті прогалин: практика Верховного Суду. *Держава та регіони*. 2025. № 1 (87). С. 211-216.

16. Завальнюк С. В. Аналогія закону та аналогія права як доктринальні інструменти подолання прогалин у цивільному законодавстві. *Аналітичне-порівняльне правознавство*. 2025. Вип.4. С. 348-352.

17. Завальнюк С. В. Конституційний Суд України як інститут подолання правових прогалин у національній правовій системі. *Науковий вісник УжНУ. Серія «Право»*. 2025. Вип. 90. С. 262-267.

18. Завальнюк С. В. Витоки концепції прогалин у цивільному праві в античній юридичній думці. *Науковий вісник УжНУ. Серія Право*. 2026. №93. С. 401-406.

Статті у періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

19. Zavalniuk S., Zavalniuk V., Zavalniuk I. The analogy of statute and the analogy of law as doctrinal instruments for legal response to economic challenges. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2025, Vol. 11, № 3. P. 117-123.

20. Zavalniuk S., Zavalniuk V., Zavalniuk I. Mediation as a tool for addressing gaps in civil legislation amid economic transformation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2025, Vol. 11, № 4. P.18-30.

21. Puyda, R., & Zavalniuk, S. . Compromise agreements as a tool for judicial proceedings in old polish-lithuanian commonwealth (based on judicial materials of the ruthenian voivodeship in the 17th – 18th centuries). *East european historical bulletin*. 2025. Issue 37, P. 17–24. – Available at: <https://doi.org/10.24919/2519-058X.37.346066>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

22. Завальнюк С.В. Значення судової практики у подоланні прогалини в законодавстві щодо поняття «майнового права». *Одеські грудневі цивілістичні читання: приватне право, як концепт в умовах війни: людський вимір: матеріали Всеукр. наук. конф.(м. Одеса, 12 груд. 2024 р.)/за заг. ред. Є. Харитонова, І. Давидової; НУ «Одес. юрид. акад.»*. Одеса: Фенікс, 2025. С. 53-57.

23. Завальнюк С.В. Окремі проблеми правового регулювання захисту прав інвесторів будівництва: аналіз законодавства і судової практики.

Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квіт. 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Фенікс, 2024. С. 576–578.

24. Завальнюк С. В. Окремі питання відшкодування шкоди, завданої через неналежне виконання договору послуг в контексті надання послуг з управління багатоквартирним будинком. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття*» (до 25-річчя НУ «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права): у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2022. Т. 2. С. 635-638.

25. Завальнюк С. В. Кваліфіковані дефекти як вид прогалин у цивільному законодавстві. *Римське право і сучасність. Кодифікація та рекодифікація цивільного законодавства в Україні: досвід і перспективи* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25 черв. 2021 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. О. Харитонова. Одеса : Фенікс, 2021. С. 49-50.

26. Завальнюк С.В. Класифікація видів прогалин у цивільному законодавстві залежно від причин виникнення. *Сучасні проблеми розвитку державності та напрями їх вирішення через призму правотворчої діяльності* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 15-16 травня 2020 року). Харків: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2020. С. 47-50.

27. Завальнюк С.В. Класифікація видів прогалин у цивільному законодавстві за часом виникнення. *Сучасний вимір держави і права*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 15-16 травня 2020р. Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив». 2020. Ч. II. С. 24-27.

28. Завальнюк С.В. Підстави для класифікації видів прогалин. *Сучасна цивілістика : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (22 травня 2020 р., м. Одеса)* / відп. за вип. Д.О. Колодін. м. Одеса : Юридична література, 2020. С. 92-94

29. Завальнюк С.В. Характеристика уявних і реальних прогалин у

цивільному законодавстві в контексті альтернативних визначень щодо явищ «прогалини у законі» і «прогалини поза законом». *Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 22- 23 травня 2020 року. Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2020. С. 49-51.

30. Завальнюк С. В. Класифікація прогалин у цивільному законодавстві залежно від погляду на необхідність врегулювання правовідносин цивільним законодавством. *Правове життя сучасної України* : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса : Гельветика, 2020. Т. 3. С. 430-432.

31. Завальнюк С.В. Правова природа та проблематика визначення неповних прогалин в цивільному законодавстві. *Рекодифікація цивільного законодавства України і система права України в контексті євроінтеграційних процесів*: матер. всеукр. науково-практичн. конфер. (Одеса, 8-9 листопада 2019 року) / За заг. ред. д.ю.н. проф. Є.О. Харитонова. Фенікс, 2019. С. 136–138.

32. Завальнюк С.В. Окремі проблемні питання визнання права власності на нерухоме майно в порядку спадкування. *Актуальні проблеми захисту права власності* : матер. кругл. столу (м. Одеса, 17 черв. 2016р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф. Є.О. Харитонов. Одеса : Фенікс, 2016. С. 16-17.

Характеристика особистості здобувача. Завальнюк Сергій Володимирович народився 28 травня 1992 року у м. Городище, Черкаська область.

Освіта:

У 2008 році вступив на денну форму навчання до Одеської національної юридичної академії, яка згодом була реорганізована в Національний університет «Одеська юридична академія». У 2012 році здобув кваліфікацію бакалавра юриста за спеціальністю «Правознавство» (диплом з відзнакою СК № 43812390 від 05.06.2012р.).

Також з 2010 по 2012 рік навчався на кафедрі військової підготовки Національного університету «Одеська юридична академія», після закінчення

якої отримав звання молодшого лейтенанта запасу (Військовий квиток офіцера запасу Серія ГГ № 343549 від 19.11.2012р.).

З 2012 року по 2013 рік навчався на денній формі навчання в Національному університеті «Одеська юридична академія», по завершенні навчання здобув кваліфікацію магістра права за спеціальністю «Правознавство» (диплом з відзнакою СК № 45333195 від 10.06.2013р.).

У 2013 році вступив до аспірантури Національного університету «Одеська юридична академія». У 2015 році захистив дисертацію на тему «Аналогія права за цивільним законодавством України» за спеціальністю цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право та здобув науковий ступінь кандидата юридичних наук (диплом ДК № 029083 від 29.09.2015р.).

У 2020 році присвоєно вчене звання доцента кафедри цивільного права, про що свідчить атестат доцента АД № 004273 від 26.10.2020р.

З 2018 року по 2020 рік навчався на заочній формі навчання в Міжнародному гуманітарному університеті, по завершенні навчання здобув кваліфікацію: ступінь вищої освіти «магістр» за спеціальністю «Філологія» за професійною кваліфікацією «Філолог, перекладач, викладач англійської та німецької мов та літератури» (диплом з відзнакою М20 № 102913 від 30.06.2020р.).

Інформація про підвищення кваліфікації:

У період з 15 березня по 15 травня 2023 році проходив підвищення кваліфікації згідно Порядку підвищення кваліфікації на кафедрі цивільно-правових дисциплін та статистики Міжнародного гуманітарного університету, що підтверджується довідкою № 286 від 22.05.2023р.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертаційна робота «Подолання прогалин в цивільному законодавстві України: теорія і практика» написана грамотною науковою українською мовою, стиль викладу матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечує доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації вимогам Порядку присудження та

позбавлення наукового ступеня доктора наук. Дисертація відповідає вимогам передбаченим п. п. 7, 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук затвердженого постановою кабінету міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

Вимоги академічної доброчесності дотриманні у повному обсязі, наявний висновок автоматизованої системи StrikePlagiarism – позитивний.

Оцінка відповідності дисертації встановленим вимогам з урахуванням наукової та громадської характеристики здобувача.

Завальнюк Сершій Володимирович відзначається визначними рисами характеру та високим рівнем професійної майстерності, серед яких особливо виокремлюються нестандартне мислення, креативність, патріотизм і відданість своїй справі. Завдяки цим якостям він зумів вдало поєднувати інтенсивну професійну діяльність із роботою над дисертаційним дослідженням, що в умовах воєнного стану стало справжнім викликом. Незважаючи на труднощі, він зберіг вірність своєму обраному шляху, демонструючи цілеспрямованість, витривалість і відповідальність.

Якість підготовки дисертаційного дослідження в умовах жорстких соціально-політичних реалій підтверджує його здатність досягати високих результатів, освоюючи новий професійно-науковий рівень. Це свідчить про значний потенціал для подальшого розвитку та готовність спрямовувати свої знання й навички на благо обраної справи та в інтересах України.

Представлена дисертація є завершеним монографічним дослідженням та відповідає вимогам чинного законодавства.

Загальний висновок. Враховуючи вищенаведене, вважаємо, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів, дисертація Завальнюка Сергія Володимировича на тему «Подолання прогалин в цивільному законодавстві України: теорія і практика», відповідає галузі знань 08 «Право», вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук затвердженого постановою кабінету міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до

оформлення дисертації» (зі змінами), Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 року № 1359 та **рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора наук** з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

Учасники засідання кафедри приватного права Національного університету «Одеська юридична академія», на якому відбулася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, шляхом відкритого голосування одноголосно рекомендували дисертацію Завальнюка Сергія Володимировича, до попереднього розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Д 41.086.03 Національного університету «Одеська юридична академія» з правом прийняття до розгляду та проведення захисту на здобуття наукового ступеня доктора наук з галузі знань 08 «Право».

У результаті проведеної наукової експертизи дисертації Завальнюка Сергія Володимировича, на тему «Подолання прогалин в цивільному законодавстві України: теорія і практика»

ПОСТАНОВИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Завальнюка Сергія Володимировича, на тему «Подолання прогалин в цивільному законодавстві України: теорія і практика».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів, дисертація Завальнюка Сергія Володимировича відповідає галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право та вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук затвердженого постановою кабінету міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, наказу Міністерства освіти і науки України від 12

січня 2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 року № 1359.

3. Результати голосування присутніх на засіданні кафедри приватного права Національного університету «Одеська юридична академія» та проведення розширеного фахового семінару для апробації докторської дисертації: за – одноголосно; проти – немає; утримались – немає.

4. Рекомендувати дисертацію Завальнюка Сергія Володимировича, на тему «Подолання прогалин в цивільному законодавстві України: теорія і практика» до попереднього розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Д 41.086.03 Національного університету «Одеська юридична академія» з правом прийняття до розгляду та проведення захисту на здобуття наукового ступеня доктора наук з галузі знань 08 «Право».

Рецензенти:

Д.ю.н., професор

Д.ю.н., професор

Д.ю.н., професор

Раїса МІНЧЕНКО

Неллі ГОЛУБЄВА

Ігор АНДРОНОВ